

opfyldelse af internationale forpligtelser (Bernerkonventionen af 1971 til værn for litterære og kunstneriske værker), som også er gældende for Danmark.

I mediekommissionens betænkning nr. 974, 1983 om kabelproblematikken og fremførelse af udenlandsk fjernsyn er der fremlagt en række forslag, hvis gennemførelse vil indebære, at der i radiologivningen skabes grundlag for en væsentlig øget spredning af udenlandsk fjernsyn i Danmark. På denne baggrund finder kulturministeriet det påkrævet, at der ved en ændring i ophavsretsloven gennemføres en forenkling af rettighedsclearingen på kabelområdet. Et hertil sigtende forslag er derfor optaget under nr. 2.

Forslaget indebærer, at der gennemføres en generel licensordning, der giver rettighedshaverne en ret til vederlag. Derimod skal rettighedshaverne ikke længere – som tilfældet er efter gældende ret – have mulighed for at kunne forbyde samtidig viderespredning af radio- og fjernsynsprogrammer ved hjælp af kabelanlæg. De mange individuelle rettighedshavere skal endvidere kun kunne gøre deres krav gældende gennem én enkelt af ministeren for kulturelle anliggender godkendt organisation, som skal være fælles for alle typer af rettigheder. Kan der ikke opnås enighed mellem parterne om vederlaget, skal spørgsmålet kunne afgøres af det i lovens § 54 omhandlede nævn, som har den endelige administrative afgørelse. Med hensyn til den særlige beskyttelse, som radio- og fjernsynsforetagender nyder efter ophavsretslovens § 48, foreslås der særskilte regler om § 54 – nævnets kompetence. Der henvises herom til bemærkningerne til nr. 13.

Den foreslåede licensordning betyder et væsentligt indgreb i det eneretsprincip, som i almindelighed ligger til grund for ophavsrettens udøvelse i lande, som har tiltrådt Bernerkonventionen. Som nærmere behandlet nedenfor er det imidlertid i Bernerkonventionens art. 11 bis (2) forudsat, at der kunne være behov for at fravige dette princip, når det gælder samtidig viderespredning af radio- og fjernsynsudsendelser. Efter kulturministeriets opfattelse vil man næppe kunne nå frem til en hensigtsmæssig regulering af forholdene omkring kabelspredningen i Danmark af radio- og fjernsynsudsendelser, hvis man fastholder kravet om, at den enkelte kabeldistributør forud for distributionen skal have indhentet samtykke fra alle der har rettigheder i forbindelse med de programmer, der viderespredes.

For kabelanlæggene er det afgørende at kunne fordele et givet radio- eller fjernsynsforetagendes

program i dets helhed. Et kabelanlæg må være sikker på at have alle de fornødne rettigheder, og fællesantenneanlæggene i Danmark, som uden undtagelse er ikke-kommercielle, og hvoraf mange er meget små, vil let være ude af stand til at håndtere situationer, hvor der fra en rettighedshavers eller en gruppe af rettighedshaveres side måtte blive nedlagt forbud mod kabelspredningen af et enkelt programpunkt, f.eks. en i TV udsendt spillefilm.

En på eneretten og dermed på aftaler baseret ordning kunne efter ministeriets opfattelse vel gennemføres for så vidt angår musikværker, idet det danske KODA har bemyndigelse til at autorisere offentlige fremførelser af et repertoire af musikværker omfattende så godt som hele verden. Men for de andre værkers vedkommende eksisterer der ikke i Danmark organisationer af en til KODA svarende international karakter.

I flere europæiske lande er der gjort forsøg på at løse rettighedsproblemerne omkring kabelspredningen ved aftaler, og enkelte aftaleordninger er også kommet i stand, f.eks. i Belgien. Kulturministeriet må imidlertid være af den opfattelse, at de fremkomne aftaleløsninger næppe vil være praktisk gennemførlige i Danmark. Udover det anførte om organisationsforholdene på rettighedssiden lægger ministeriet herved vægt på, at kabeludviklingen i Danmark har ført til etablering af et stort antal private kabelanlæg i ikke kommercielt regie, som antagelig ville have betydelige vanskeligheder ved at skulle håndtere rettighedsforhandlinger med et ubestemt antal rettighedshaverorganisationer og individuelle rettighedshavere i ind- og udland. På denne baggrund finder ministeriet, at der må siges at knytte sig en betydelig offentlig interesse til en gennemførelse af den foreslåede licensordning.

Ifølge Bernerkonventionens art. 11 bis (2) skal der under en licensordning sikres ophavsmændene et rimeligt vederlag (»an equitable remuneration«), og ordningen må ikke gøre indgreb i deres ideelle rettigheder, jfr. lovens § 3. Begge disse betingelser er opfyldt efter lovforslaget. Forslaget er iøvrigt i vid udstrækning baseret på forslag og synspunkter fremsat i betænkningen »Nabolands-TV i kabel« (NU 1983:12) afgivet af en af Nordisk Ministerråd nedsat arbejdsgruppe.

Udover aftalelicensbestemmelsen i § 15 a om fotokopiering i undervisningsvirksomhed og de nye kabelspredningsbestemmelser i § 22 a indeholder lovforslaget navnlig forslag til en ny regulering på følgende områder: